

Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»
Факультет гуманітарної та економічної освіти
Кафедра філософії, історії та соціально-гуманітарних дисциплін

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Перший проректор

Набока

С. Набока

«27» червня 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНІ СТУДІЇ

підготовки здобувачів
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

спеціальності	014 Середня освіта (Інформатика)
за освітньо-професійною програмою	Середня освіта (Інформатика)
мова навчання	Українська

Слов'янськ – 2022 р.

Розробники:

Мозговий Л.І. доктор філософських наук, професор кафедри філософії, історії та соціально-гуманітарних дисциплін ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

Степанов В.В. кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії, історії та соціально-гуманітарних дисциплін ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

Рецензенти:

Богданова Н.Г. доктор філософських наук, професор кафедри охорони праці та екологічної безпеки ННПП УПА

Ємельяненко Г.Д. доктор філософських наук, професор кафедри філософії, історії та соціально-гуманітарних дисциплін, Донбаського державного педагогічного університету

Робоча навчальна програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри філософії, історії та соціально-гуманітарних дисциплін.

Протокол № 9 від «16» червня 2022 р.

Завідувач кафедри – _____ _____ проф. Федь В.А

Погоджено групою забезпечення спеціальності - 014 Середня освіта (Інформатика)

Керівник групи забезпечення

кандидат фізико-математичних наук _

доц. Стьопкін А.В.

Затверджено та рекомендовано до впровадження вченою радою
Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»

«27» червня 2022 р., протокол № 9

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
	денна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Обов'язкова
Загальна кількість годин – 120	Рік підготовки:
	3-й
	Семестр
	5-й
	Лекції
Тижневих годин для денної форми навчання: контактних – 6, самостійної роботи здобувачів – 12	24 год.
	Практичні
	24 год.
	Самостійна робота
	72 год.
	Вид контролю: залік

Метою вивчення навчальної дисципліни «Соціально – політичні студії» є засвоєння здобувачами значення основних категорій політології та соціології: змісту соціальних і політичних інститутів, влади як суспільно - політичного феномену, особистості як суб'єкта соціально – політичних відносин, місця і ролі лідерства та еліт в соціально - політичній ієрархії, політичної культури як суспільного явища, соціально-політичних процесів у суспільстві, політико - соціальних відхилень та конфліктів, громадської думки та соціально-політичних технологій, сутності світової політики в епоху глобалізації.

**2. Матриця компетентностей, програмних результатів навчання,
методів навчання, методів контролю з обов'язкової навчальної дисципліни
«Соціально – політичні студії»**

Компетентності, які формуються з посиланням на шифр відповідно до освітньої програми	Програмні результати навчання з посиланням на шифр відповідно до освітньої програми	Методи навчання	Методи контролю
<p>ЗК 1. Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізувати свої права і обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку;</p> <p>ЗК 2. Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, багатоманітність і мультикультурність у суспільстві; здатність до вираження національної культурної ідентичності, творчого самовираження; здатність зберігати та примножувати культурні та наукові цінності суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області її місця у загальній системі знань; вести здоровий спосіб життя;</p> <p>ЗК 7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;</p> <p>ЗК 10. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації;</p> <p>ЗК 11. Знання і розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p>	<p>ПРН 6. Уміє використовувати інструменти демократичної правової держави у професійній та громадській діяльності.</p>	<p>Словесні методи: інтерактивні лекції (проблемні лекції, лекції-дискусії, лекції-демонстрації з використанням мультимедійного обладнання);</p> <p>Практичні методи: практичні заняття, дискусії, робота в групах, робота в парах;</p> <p>Наочні методи: методи спостереження, ілюстрації, демонстрації, презентації.</p>	<p>Спостереження за активністю здобувачів, доповідь, есе, наукове повідомлення, презентації, виконання контрольних завдань, залік.</p>

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Денна форма			
	усього	зокрема		
		л	п	с.р.
Тема №1 Соціально-політичні студії як навчальна дисципліна	11	2	2	7
Тема 2. Суспільство як цілісна система	11	2	2	7
Тема 3. Соціальна стратифікація та соціальна мобільність	11	2	2	7
Тема 4. Суб'єкти суспільного життя (соціологія особистості, сім'ї, молоді, етносоціологія і соціологія нації) та соціальні інститути	11	2	2	7
Тема 5. Сфери життєдіяльності соціальних суб'єктів (соціологія культури, соціологія політики, соціологія освіти.)	11	2	2	7
Тема 6. Організація і проведення конкретно-соціологічних досліджень (розробка програми).	11	2	2	7
Тема 7. Політика як елемент суспільного життя	11	2	2	7
Тема 8. Політична система суспільства. Держава як базовий елемент політичної системи	11	2	2	7
Тема 9. Світові політико-ідеологічні доктрини	8	2	2	4
Тема 10. Політичні партії та партійні системи	8	2	2	4
Тема 11. Політичний процес та його структура. Політичне лідерство та політична еліта	8	2	2	4
Тема 12. Основи теорії міжнародних відносин	8	2	2	4
Усього годин:	120	24	24	72

4. Програма навчальної дисципліни

4.1. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна форма
1.	Соціально-політичні студії як навчальна дисципліна	2
2.	Суспільство як цілісна система	2
3.	Соціальна стратифікація та соціальна мобільність	2
4.	Суб'єкти суспільного життя (соціологія особистості, сім'ї, молоді; етносоціологія) та соціальні інститути	2
5.	Сфери життєдіяльності соціальних суб'єктів (соціологія культури, соціологія політики, соціологія освіти.)	2
6.	Організація і проведення конкретно-соціологічних досліджень (розробка програми)	2
7.	Політика як елемент суспільного життя	2
8.	Політична система суспільства. Держава як базовий елемент політичної системи	2
9.	Світові політико-ідеологічні доктрини	2
10.	Політичні партії та партійні системи	2
11.	Політичний процес та його структура. Політичне лідерство та політична еліта	2
12.	Основи теорії міжнародних відносин	2
	Разом	24

4.2. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна форма
1.	Предмет, методологія та структура курсу	2
2.	Суспільство як соціальна система	2
3.	Соціальна структура і стратифікація	2
4.	Соціальні відхилення та конфлікти	2
5.	Людина як суб'єкт і об'єкт політики	2
6.	Громадсько-політичні об'єднання як інститути політичної системи	2
7.	Політичні еліти у сучасному світі	2
8.	Соціально-політичні технології: визначення, сутність, типологія	2

9.	Конфлікти і кризи в політичному житті. Політичні трансформації	2
10.	Світова політика як соціальний феномен. Генезис геополітики	2
11.	Україна на міжнародній арені	2
12.	Геополітичні виклики XXI століття	2
	Всього	24

4.3. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна форма
1.	Суспільно-політичний дискурс щодо розвитку та майбутнього України.	7
2.	Соціально-політичні процеси в Україні	7
3.	Типи політичних систем. Тенденції трансформації політичної системи сучасної України	7
4.	Соціальний статус і соціальні ролі особистості. Особливості соціологічного аналізу особистості.	7
5.	Сучасні тенденції формування, реалізації та розвитку регіональної соціальної політики в Україні	7
6.	Формування сучасного інформаційного суспільства у розрізі розвитку засобів масової інформації	7
7.	Політична еліта і лідерство в Україні. Формальне та неформальне лідерство в сучасній Україні	7
8.	Соціально-захисна спрямованість державної соціальної політики за умов трансформації українського суспільства.	7
9.	Сутність, механізм і основні функції соціального управління	4
10.	Предмет соціології політики. Громадська думка та соціально-політичні технології	4
11.	Соціально-політичний конфлікт: джерела, причини, динаміка.	4
12.	Основні категорії геополітики. Політичний реалізм як основа розуміння міжнародних процесів	4
	Всього	72

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Навчальна дисципліна «Соціально – політичні студії» викладається один семестр та оцінюється максимальною оцінкою у 100 балів.

Оцінювання здійснюється у вигляді поточного контролю знань, оцінювання лабораторних та самостійних робіт. Кожен здобувач може ознайомитись з розподілом балів за всі види роботи впродовж семестру (зокрема, в дистанційному курсі).

Результати поточного контролю рівня знань здобувачів (кількість отриманих балів) обов'язково доводяться викладачем наприкінці кожного

заняття до відома всіх здобувачів і виставляються в «Журнал обліку поточної успішності та відвідування занять».

Робота під час лабораторного заняття оцінюється за наступними критеріями:

- опитування – повнота та ґрунтовність відповіді на задане запитання з теми заняття;
- виконання ситуаційних вправ і завдань – за запропонований алгоритм виконання завдання; за знання теоретичних основ проблеми, порушеної в завданні; за володіння формулами та математичними методами, необхідними для виконання завдання; за отриманий правильний результат.

У разі відсутності на лабораторному занятті здобувач вищої освіти повинен самостійно виконати роботу та надати для перевірки.

При проведенні форм контролю знань максимально встановлений бал за кожною з тем може бути знижено у наступних випадках:

- за неповний розв’язок завдання;
- за кожну неправильну відповідь;
- за наявність помилок;
- за несвоєчасне виконання завдання;
- за недостовірність поданої інформації;
- за недостатнє розкриття теми;
- за відсутність обґрунтувань та висновків;
- за порушення академічної доброчесності.

Розподіл балів за темами

Тема	Лекційні заняття	Практичні заняття	Самостійна робота	Залік
Тема 1.	1	4	3	0
Тема 2.	1	4	3	
Тема 3.	1	4	3	
Тема 4.	1	4	3	
Тема 5.	1	4	3	
Тема 6.	1	4	4	
Тема 7.	1	4	4	
Тема 8.	1	4	3	
Тема 9.	1	4	3	
Тема 10.	1	4	3	
Тема 11.	1	4	4	
Тема 12.	1	4	4	
Разом	12	48	40	100

Для визначення критеріїв оцінювання для отримання заліку потрібно зважати на такі загальні положення:

на оцінку «зараховано» (60-100 балів) заслуговує здобувач вищої освіти, який за час відвідування лекційних, практичних та/або лабораторних занять й

за виконану самостійну роботу отримав зазначену кількість балів протягом семестру;

оцінка «не зараховано» (0-59 балів) виставляється здобувачеві вищої освіти, який за час відвідування лекційних, практичних та/або лабораторних занять й за виконану самостійну роботу не набрав 60 балів упродовж семестру, він має прогалини в знаннях основного навчально-програмного матеріалу.

Шкала оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти		
За накопичувальною 100 - бальною шкалою	За національною шкалою	
	для екзаменів, звітів з практики, курскових робіт	для заліків
90 - 100 балів	відмінно	зараховано
75 - 89 балів	добре	
60 - 74 балів	задовільно	
26 - 59 балів	незадовільно	не зараховано
0 - 25 балів	неприйнятно	

6. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є спостереження за активністю здобувачів, завдання для поточного та підсумкового контролю, тести, реферати, есе, презентації результатів виконаних завдань та досліджень, залік.

7. Рекомендована література

Основна

1. Соціально-політичні студії : навч. посіб. / М. П. Требін. – 2-ге вид., перероб. і допов. – Харків : Право, 2018. – 544 с.
2. Соціологічні та політологічні студії: підручник для студентів вищих закладів освіти \ За ред. Професора А.С. Лобанової. – К.: Каравела, 2018. – 520 с.
3. Соціологія: терміни і поняття. Навчальний енциклопедичний словникдовідник / за заг. ред. В.М. Пічі [Н.В. Коваліско, Ю.Ф. Пачковський, О.І. Пташник-Середюк та ін.]. Львів: «Новий світ-2000», 2018. 658 с.
4. Політологія: навчально-методичний посібник / Л.М. Мельник, І.А. Дужа. Біла Церква, 2019. – 426 с.
5. Політологія: підручник / [М. П. Требін та ін.]; за ред. проф. М. П. Требіна; Нац. юрид. унт ім. Ярослава Мудрого. - 2-ге вид., перероб. і допов. - Харків : Право, 2018. – 460 с.
6. Політологія: навчально-методичний посібник (у схемах і таблицях) / за наук. ред. проф. В. С. Бліхара.- Львів: ПП «Арал», 2018.- 540 с.
7. Карпчук Н.П. Міжнародна інформація та суспільні комунікації : навч. посіб. для студ. закл. вищ. освіти / Н. П. Карпчук. – Луцьк, 2018. – 514 с.

Допоміжна

1. Соціально-гуманітарна сфера України в сучасних дискурсах: монографія / за заг. ред. О. Ю. Панфілова.- Х.: ХІФ КНТЕУ, 2019. - 284 с.
2. Л.М. Мельник, І.А.Дужа Політологія: навчально-методичний посібник. / Біла Церква, 2019 – 426 с.
3. Історія української соціологічної думки: навчальна біографічна енциклопедія / За наук. ред. В.М. Пічі [В.М. Онищук, Ю.Ф. Пачковський, Н.М. Цимбалюк та ін.]. Львів : «Новий Світ – 2000», 2020. - 336 с.
4. Гольцов А. Г. Геополітика та політична географія. Підручник. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 416 с.
5. Політологія: підручник / [М. П. Требін, Л. М. Герасіна, І. О. Поліщук, О. М. Сахань та ін.]; за ред. М. П. Требіна. 2-ге вид., перероб. і допов. Харків: Право, 2018. - 462 с.
6. Політико-правова ментальність українського соціуму в умовах європейської інтеграції: монографія / [О.О. Безрук, В.С. Бліхар, Л.М. Герасіна та ін.] ; за ред. М. П. Требіна. Харків: Право, 2019. - 744 с.
7. Методичні матеріали для самостійної роботи та семінарських занять з навчальної дисципліни «Соціально-політичні студії» для студентів I та II курсів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право», галузі знань 29 «Міжнародні відносини» спеціальності 293 «Міжнародне право» денних факультетів / уклад.: М. П. Требін, О. Ю. Панфілов, В. Д. Воднік та ін. Хар-ків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2021. 58 с.
8. Соціально-гуманітарна сфера України в сучасних дискурсах: монографія; за заг. ред. проф. О. Ю. Панфілова. Харків: ХІФ КНТЕУ, Видавець О. А. Мирошниченко, 2019. - 284 с.
9. Карпчук Н.П. Міжнародна інформація та суспільні комунікації : навч. посіб. для студ. закл. вищ. освіти / Н. П. Карпчук. – Луцьк, 2018. – 514 с.

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. <http://politics.ellib.org.ua/pages-cat-1.html> – підручники з політології.
2. <http://chitalka.net.ua/zmist/politologija.html> – підручники з політології.
3. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, електронні фахові видання // www.nbu.gov.ua
4. Львівська національна наукова бібліотека імені В. Стефаника // <http://www.library.lviv.ua/>
5. Національна історична бібліотека України // <http://www.dibu.kiev.ua/>
6. Національна парламентська бібліотека України // <http://www.nplu.org/>
7. Харківська державна наукова бібліотека України імені В. Короленка // <http://korolenko.kharkov.com/>
8. Наукова бібліотека ім.В. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка // <http://lib-gw.univ.kiev.ua/>
9. Наукова бібліотека Львівського національного університету імені Івана Франка // <http://library.lnu.edu.ua/bibl/>
10. Книжкова палата України імені Івана Федорова // <http://www.ukrbook.net/>

ДОДАТКОВІ РЕСУРСИ

1. Офіційний веб-сайт Державного комітету статистики України
<http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Офіційний сайт Ради національної безпеки і оборони України
<http://www.rainbow.gov.ua/>
3. Національний інститут стратегічних досліджень <http://www.niss.gov.ua/>
4. Сайт Національної бібліотеки України ім.В.І.Вернадського
<http://www.nbu.gov.ua/>
5. Сайт Національної Парламентської бібліотеки України
<http://www.nplu.kiev.ua/>
6. Сайт Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім.І.Ф.Кураса НАН України <http://www.ipiend.gov.ua/?mid=1>
7. Сайт Українського незалежного центру політичних досліджень
<http://www.ucipr.kiev.ua/>
8. Сайт Українського центру політичного менеджмент <http://www.politik.org.ua/>
9. Сайт журналу «Політологічний вісник» http://www.nbu.gov.ua/Portal/Soc_Gum/Pv/index.html

9. Посилання на дистанційний курс

1. Дистанційний курс «Соціально – політичні студії»
<http://ddpu.edu.ua:9090/moodle/course/view.php?id=155>